

6 ביוני 2004

לכבוד
מר הרצל שבירו
ראש המחלקה לחקירת שוטרים במח"ש
באמצעות פקס: 02-5412469

שלום רב,

הנדון: חקירת מח"ש להרג אזרחים באוקטובר 2000

סימוכין: מכתבנו ליועץ המשפטי לממשלה מיום 30.3.04

מכתבכם מיום 24.3.04

בהמשך למכתבנו ליועץ המשפטי לממשלה מיום 30.3.2004 בנושא שבנדון, הריני לפנות אליך כדלקמן:

1. אבקש להסב את תשומת לבך כי יותר משלוש שנים וחצי לאחר אירועי הרג אזרחים על ידי כוחות המשטרה באוקטובר 2000, ובעבור כתשעה חודשים אחרי פרסום דו"ח ועדת אור, טרם מצליחה המחלקה לחקירת שוטרים לנהל חקירה רצינית אודות נסיבות ההרג, לרבות מציאת האחראים לו מקרב אנשי המשטרה.
2. במכתבך מיום 24.3.2004, ולאחר פניות חוזרות ונשנות על ידינו בנושא שבנדון, הינך מציין כי המחלקה לחקירת שוטרים עדיין נערכת "לבחינת המלצות וועדת אור". עוד הינך מוסיף כי "מדובר בתהליך ממושך אשר על אף שהוא מתבצע מזה מספר חודשים, נראה כי יידרש פרק זמן נוסף להשלמתו".
3. התנהלות המחלקה לחקירת שוטרים איננה מעודדת את התחושה כי הפעילות שלה היא בהתאם לעקרונות בסיסיים של שלטון חוק, לא כל שכן כאשר מדובר בחקירת עבירות שתוצאתן היא הפגיעה בזכות הבסיסית ביותר העומדת לאדם: הזכות לחיים.
4. נהפוך הוא. מהתנהלות מח"ש עולה, לכאורה, רצון להוכיח כי ניהול חקירה יעילה ועניינית הינו דבר בלתי אפשרי, וכל זאת בגלל לא אחר מאשר משפחות קורבנות אוקטובר 2000, כלומר בגלל אותם אנשים המעוניינים יותר מכל איש אחר בחשיפת האמת ועשיית צדק.
5. כך, למשל, הפנייה שלך אל מר חסן עאסלה, אביו של המנוח אסיל עאסלה שנורה למוות בראשו מאחור באזור עראבה ביום 2.10.2000. הינך פונה אליו ומבקש את תגובתו לבקשתך בעל פה להוציא את גופת יקירו מהקבר. פנייתך זו נעשית על אף שהינך יודע שפנייה כאמור כבר התבצעה

P.O. Box 510 Shafa'amr 20200 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

شفاة امر ٢٠٢٠٠ ص.ب. ٥١٠ هاتف: ٤-٩٥٠١٦١٠ فاكس: ٤-٩٥٠٣١٤٠

שפועם 20200 ת.ד. 510 טלפון: 04-9501610 פקס: 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

במסגרת הליכי ועדת אור, ושנענתה באופן מנומק במכתב מטעמנו מיום 27.11.2001, המסומן ברשימת המוצגים של ועדת אור כ- מ/ 848.

6. תמוה ביותר כי הדבר הראשון שמח"ש עושה, ועוד באמצעות מי שעומד בראשה, בטרם ניהלה הליך חקירה כלשהו, הוא פנייה בבקשה אשר התשובה לה ידועה מראש. תחת ביצוע הליך חקירה רציני הכולל, למשל, זימון השוטרים המעורבים בעניין וחקירתם, זימון אזרחים עדים וגביית עדותם, בדיקת דו"חות הפעולה של השוטרים שהיו באותו אזור בזמן האירוע, השוואת הדיווח של יחידות המשטרה השונות שהיו שם בין לבין עצמן וכן לעומת עדויות אזרחים, המסלול הראשון שמח"ש בוחרת ללכת בו הוא מסלול יצירת אליבי לחקירות שלא נעשות.

7. יודגש, כי הפנייה של מח"ש למר עאסלה לא זו בלבד שהיא אפופה בעשן כבד של חוסר הגינות, אלא היא פשוט אינה כדין. היא נעשתה תוך הפרה בוטה לסעיף 25 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), תשמ"ו – 1986 האוסר פנייה לצד מיוצג ישירות, אלא הפנייה תיעשה דרך בא כוחו.

8. עוד נזכיר כי המחדל של מח"ש בחקירת נסיבות הריגת אזרחים בתחילת אוקטובר 2000 בידי כוחות המשטרה החל עוד באותם ימים. עוד ביום 18.10.2000 פנינו ליועץ המשפטי לממשלה על מנת להורות על חקירת ההרג שבוצע על ידי המשטרה. כך עשינו גם ביום 5.11.2000. אך מח"ש לא חקרה דבר.

9. יתרה מכך, בין מועד ביצוע ההרג על ידי המשטרה באוקטובר 2000 (1.10.2000, 2.10.2000, 3.10.2000, 8.10.2000) ועד למינוי ועדת חקירה ממלכתית ביום 8.11.2000 עבר זמן רב אשר במסגרתו, לכל הפחות, מח"ש היתה יכולה ואף חייבת לפתוח בחקירת נסיבות ההרג וביצוע לכאורה של עבירות פליליות אחרות על ידי המשטרה. מח"ש לא עשתה אפילו דבר בסיסי זה.

10. תחת כל זאת, בחר ארגון מח"ש להאשים באותה עת, זמן קצר לאחר מות יקיריהם, את משפחות קורבנות אוקטובר 2000 ב"חוסר שיתוף פעולה". כאילו שמשפחות קורבנות עבירה צריכות לבצע את פעילות החקירה כגון: חקירת שוטרים, ואיסוף ראיות פיסיות מהשטח כמו תרמילי כדורים. עכשיו אנו שומעים את אותה מנגינה צורמת: פניה לתקשורת בטענה ש"המשפחות מסרבות להוציא את גופות בניהן לנתיחה". לא בלתי סביר להניח, אפוא, כי יעדה של גישה זו הוא התחמקות מביצוע חובה על פי דין לחקור מעשי הרג שביצעו מי מאנשי המשטרה באוקטובר 2000.

11. סברה זו מתחזקת לאור העובדה שבידי מח"ש נמצאים דו"חות נתיחת גופותיהם של ארבעה מהרוגי אוקטובר 2000, מבלי שתשתמש בהם לצורכי חקירה כלשהם. דו"חות אלה היו בידי מח"ש מתחילת אוקטובר 2000 והם של המנוחים ראמי גירה (דו"ח נתיחה מיום 2.10.2000); מוסלח אבו ג'ראד (דו"ח נתיחה מיום 3.10.2000); אחמד ג'בארין (דו"ח נתיחה מיום 3.10.2000); מוחמד ג'בארין (דו"ח נתיחה מיום 2.10.2000).

12. ביום 1.10.2000 החלה פעילותה הבלתי חוקית של המשטרה מול האזרחים הערבים בהקשרן של הפגנות המחאה בתחילת אותו חודש. שלוש שנים וחצי לאחר מכן, המחלקה לחקירת שוטרים עדיין לא הצליחה להמליץ ולו על כתב אישום אחד נגד מי מאנשי המשטרה אשר היו מעורבים בהרג אזרחים וגרימת חבלות חמורות להם, ואין היא מנהלת חקירה עניינית ויעילה בנושא זה.

13. לא זו אף זו. תשעה חודשים אחרי פרסום דו"ח ועדת אור, המחלקה לחקירת שוטרים טרם הודיעה אם היא מאמצת את המלצות הועדה בדבר חקירת נסיבות ההרג באוקטובר 2000.

14. בית המשפט העליון הדגיש לא אחת את חובת הרשות התובעת, לא כל שכן החוקרת, להפעיל את שיקול דעתה בהגיונות, בשוויוניות, ללא שרירות, וללא משוא פנים. שאם לא כן, פעילותה של רשות זו תוביל להעמקת חוסר האמון של הציבור ברשויות השלטון. בית המשפט קבע בבג"ץ 935/89 **גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה** פ"ד מד (2) 485, 512 חובה זו והשלכות ההתעלמות ממנה :

"בהפעילו את שיקול-דעתו חייב תובע לפעול מתוך שוויון וללא הפליה; הפעלה ראויה של ההליך הפלילי מבוססת על אמון הציבור ברשויות התביעה ועל אמונה, כי הן מקבלות החלטותיהן מתוך שוויון; הגשת אישומים בדרך מפלה פוגעת באמון הציבור ברשויות התביעה, פגיעה שהיא קשה למשטר הדמוקרטי."

15. על יסוד כל האמור לעיל אבקשך :

א. לנמק מדוע עד היום הזה אין מתנהלת חקירה עניינית ויעילה בעניין נסיבות הרג אזרחים בתחילת אוקטובר 2000?

ב. להימנע מפנייה למשפחות הרוגי אוקטובר 2000 ישירות, אלא לפנות אליהם באמצעות באי כוחם הח"מ.

ג. להפעיל את סמכותך על פי הדין המחייב כל רשות מינהלית, קרי בשוויוניות, בהגיונות, וללא משוא פנים. בכלל זה, אבקשך לא לנהל דו שיח עם משפחות הרוגי אוקטובר 2000 דרך התקשורת, אלא ישירות דרך באי כוחם.

אודה לתגובתך בהקדם.

בכבוד רב,

חסן ג'בארין, עו"ד

בכבוד רב,

מרואן דלאל, עו"ד

העתק :

היועץ המשפטי לממשלה